

Vabariigi Valitsuse määruse
 „Vabariigi Valitsuse 16. juuni 2011. aasta
 määruse nr 78 „Nõuded kiirusmõoturi ja
 kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning
 mõõtetulemuste töötlemisele“ muutmise“
 eelnõu seletuskiri
 Lisa

Kooskõlastamise käigus esitatud märkuste ja ettepanekute kooskõlastustabel

	Märkuse esitaja/ märkuse sisu	Märkusega arvestamine /mittearvestamine
	Justiitsministeerium: <i>Kärt Voor (tel: 5868 0033; Kart.Voor@just.ee), Einar Hillep (Einar.Hillep@just.ee).</i>	
1.	<p>Eelnõu punktiga 2 jäetakse määruse § 9 lõikest 6 välja sõnad „ning alustab väärteomenetlust“.</p> <p>Seletuskirjas märgitakse: „<i>Samuti jäetakse välja kohustus alustada lubatud sõidukiiruse ületamise korral alati väärteomenetlust. Esiteks, pärast lõike täiendamist selliselt, et sõiduki võib peatada ka abipolitseinik, ei saaks väärteomenetluse alustamist reguleerida samas lauses, kuna abipolitseinikul ei ole süüteomenetluse läbiviimise õigust. Teiseks, väärteomenetluse alustamist on reguleeritud väärteomenetluse seadustikus ja puudub vajadus seda topelt reguleerida. Väärteomenetluse seadustiku §-s 3¹ on seejuures nähtud ette võimalus jätta väärteomenetlus alustamata, kui menetleja hinnangul piisab väärteo toimepanija hoiatamisest.</i>“.</p> <p>Justiitsministeerium nõustub eelnõu ettevalmistajatega, et puudub vajadus väärteomenetluse alustamisega seotut topelt reguleerida, küll aga juhime tähelepanu asjaolule, mida ka seletuskirjas (lk 2) välja tuuakse: „<i>Politseiametnikul tuleb mõõta sõidukiirust, koostada vajadusel mõõteprotokollja viia läbi väärteomenetlus. Kui liiklusjärelvalvesse kaasatud abipolitseinik saaks samuti sõidukiirust mõõta, saaks patrulltoimkonna</i></p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>Vastavalt abipolitseiniku seaduse (APoIS) § 2 on abipolitseinik isik, kes vabatahtlikult oma vabast ajast osaleb politsei tegevuses seaduses sätestatud alustel ja korras. Politsei tegevuses osalemine APoIS tähenduses on koos politseiametnikuga abipolitseiniku poolt abipolitseiniku pädevusse kuuluva ülesande täitmine või politsei ülesandel iseseisvalt APoIS § 3 lõikes 2 sätestatud ülesande täitmine.</p> <p>Vastavalt liikluseaduse § 193 lg 1 on abipolitseinikul õigus teostada liiklusjärelvalvet ja § 196 lg 1 p 10 teostada mõõtmisi. Mõõteprotokoll koostamine on sõidukiiruse mõõtmise üks osa, mille koostamise õigus on abipolitseinikul tulenevalt talle juba antud õigusest teostada liiklusjärelvalvet.</p>

	<p><i>liikmete koormust paindlikumalt ja mõistlikumalt jagada. Politseiametnikule jääksid sellisel juhul eelkõige süüteo menetlustoimingud, mida abipolitseinikul ei ole lubatud teha.“</i></p> <p>Tekib küsimus, kes koostab vajadusel mõõteprotokolli – kui seni on määruse kohaselt kõiki neid toiminguid teinud politseiametnik, siis kas abipolitseinikule sõidukiiruse mõõtmiseks õiguse andmine tähendab seda, et abipolitseinik üksnes mõõdab sõidukiirust, aga mõõteprotokolli koostab seejärel politseiametnik? Palume seletuskirjas avada, kuidas tööjaotus praktikas välja näeb.</p>	<p>Sõltuvalt kiiruse mõõteseadmest võidakse sõidukiiruse mõõtmine ja rikkumine jäädvustada seadmes oleva kaameraga, mille tõttu puudub vajadus mõõteprotokolli eraldi koostamiseks.</p>
2.	<p>Kui määruse § 9 lõikest 6 jäetakse välja sõnad „ning alustab väärteomenetlust“, siis jääb meie hinnangul regulatsioon puudulikuks – praegu mõõdavad sõidukiirust ainult politseiametnikud ja neil on tulenevalt seadusest õigus sõiduk peatada ning seejärel otsustada, kas alustada väärteomenetlust või mitte. Kui sõiduki peatab abipolitseinik, siis millised on tema tehtavad järgmised toimingud? Kas ta teeb edasisi toiminguid ise või annab nende tegemise üle politseiametnikule? Kui jah, siis mille alusel ta edasiste toimingute tegemise politseiametnikule üle annab? Kehtivas õiguses neid küsimusi ei teki, sest kõiki toiminguid teeb politseiametnik, kellel on sõiduki peatamise järel väärteomenetluse alustamise otsustamise õigus, abipolitseinikul seda õigust ei ole.</p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Edasiste toimingute tegemine sõltub sellest, kas abipolitseinik on ainult sõiduki peataja ja sõidukiiruse mõõtmine ning rikkumise fikseerimine toimus juba eespool asunud ametnike poolt või on abipolitseinik nii sõidukiiruse kui ka sõiduki peataja.</p> <p>Esimesel juhul piirdub abipolitseiniku tegevus <u>punkti 3 selgituses</u> märgitud tegevustega ning rikkumise andmed süüteo menetluse otsustamiseks saab rikkujaga tegelema hakkav politseiametnik eespool asunud ametnikelt. Teisel juhul koostab abipolitseinik mõõteprotokolli – kui rikkumise fikseerimiseks ei kasutatud videosalvestavat kiiruse mõõteseadet – ning seejärel viib politseiametnik läbi süüteo menetluse.</p>
3.	<p>Seletuskirjas tuuakse välja: „<i>Abipolitseinikul on LS-i § 196¹ lõike 1 kohaselt õigus kohaldada liiklusjärelvalves korrakaitse seaduse §-s 45 sätestatud riikliku järelvalve erimeedet, st peatada sõidukeid. LS-i § 199 lõike 1 punkti 3 kohaselt võib teostada varjatud liiklusjärelvalvet ainult politseiametnik, kuid sõidukit ei peatata varjatult. Seega on põhjendatud täiendada määruse nr 78 § 9 lõiget 6 selliselt, et sõidukit võib peatada ka abipolitseinik.“</i></p>	<p>Antud selgitus</p> <p>Kuna abipolitseinikul on LS-i § 196¹ lõike 1 kohaselt õigus kohaldada liiklusjärelvalves korrakaitse seaduse §-s 45 sätestatud riikliku järelvalve erimeedet, st peatada sõidukeid, ei ole seoses määruse muudatusega vaja kujundada uut</p>

	<p>Tõepoolest, kui sõidukit ei peatata varjatult, siis on abipolitseiniku kasutamine lubatud. Kas pärast sõiduki peatamist liigub abipolitseinik sõiduki juurest eemale, kutsub politseiametniku, kes võtab abipolitseinikult sõidukijuhiga tegelemise üle? Või annab abipolitseinik sõidukijuhile käsu liikuda koos temaga politseiautosse, kus toiminguid hakkab tegema politseiametnik? Palume seletuskirja oluliselt täiendada vastustega nendele praktikas tõusetuvatele küsimustele.</p>	<p>praktikat. Määrusega korrigeeritakse sõnastust, et abipolitseinik saab peatada ka sõiduki, mille rikkumine on tuvastatud sõidukiiruse varjatud mõõtmise käigus. Muude liiklusrikkumiste puhul, sh nii lubatud sõidukiiruse ületamisega seotud liiklusrikkumiste kui ka varjatud liiklusjärelvalve käigus tuvastatud liiklusrikkumiste puhul võib abipolitseinik sõidukit peatada ka täna. Sõidukiiruse varjatud mõõtmise ja sõiduki peatamise järgsed toimingud on oma olemuselt samasugused, mis muud liiklusrikkumiste korral.</p> <p>Sõiduki peatamisel tuleb abipolitseinikul ennast tutvustada, selgitada sõiduki peatamise põhjuseid ja rikkumise sisu. Abipolitseinikul on õigus kontrollida sõidukijuhi dokumente. Samal ajal saab politseiametnik hakata tegelema süüteomenetlust puudutava poolega.</p> <p>Üldjuhul, kui puudub eraldi vajadus, ei kutsuta sõidukijuhti koheselt ka politseisõidukisse. Osade menetlusliikide, nt lühimenetluse puhul, mis koostatakse digitaalselt ja mille otsusele saab rikkuja anda allkirja e-politsei seadme kaudu oma sõidukist väljumata, puudub sõidukijuhi politseisõidukisse kutsumiseks üldse vajadus. Samuti puudub vajadus kutsuda sõidukijuht politseisõidukisse siis, kui piirdatakse suulise hoiatusega.</p>
4.	<p>Samuti teeme ettepaneku analüüsida, kas määruse sõnastust on vaja muutmispunktiga 2 tehtava muudatuse tõttu täiendada. Meie hinnangul peab määruses olema ka regulatsioon, mis sätestab selle, kuidas abipolitseiniku poolt peatatud sõiduki juhiga edasi toimitakse – näiteks edastab abipolitseinik teabe peatatud sõiduki ja selle juhi kohta politseiametnikule ja pärast seda, kui teave</p>	<p>Mitte arvestatud.</p> <p>Muudetava määruse „Nõuded kiirusmõõturi ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“ pädevuspiir on täpsustada võrreldes seadusega sõidukiiruse</p>

	<p>on edastatud, reguleerib edasist VTMS § 3¹ – menetleja ehk politseiametnik otsustab, kas alustab väärteomenetlust, kohaldab hoiatust või rakendab lühi-, kiir-, või üldmenetlust. Teeme ettepaneku selles aspektis eelnõu täiendada.</p>	<p>mõõtmise kui järelevalvetoimingu protseduuri, mitte kõike, mis sellest lähtuvalt edasi saab. Seega ei ole asjakohane ega vajalik seletuskirjas täpselt kirjeldada, kuidas viiakse läbi süüteomenetluse toiminguid, mida reguleerivad menetlusseadustikud. Piisab olemasolevast sedastusest, et kuna süüteomenetluse toimingute pädevust abipolitseinikul ei ole, siis neid toiminguid ta teha ei saa ja süüteo menetlustoimingud peab tegema politseiametnik.</p> <p>Abipolitseinik saab täita ülesandeid temale seadusega antud pädevuse ulatuses ehk abipolitseinikku saab kaasata üksnes viisil, mis võimaldab täita tegevuse, millesse teda kaasatakse, eesmärgi. Seetõttu on ka välistatud, et sõiduki peatamist teostav abipolitseinik ei ole peatamiskohas koos politseiametnikuga, kes saab rikkumise tõttu peatatud sõidukijuhi suhtes teha süüteomenetluse toiminguid.</p>
--	--	---